

Полянський Я.Г.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Напрями формування системи соціально-економічної безпеки на підприємстві

yaroslav1998323@gmail.com

Вступ. Сьогодні досвід провідних країн світу показує, що забезпечення соціально-економічної безпеки є гарантією розвитку та ефективності економіки, соціального благополуччя та успішної діяльності суб'єктів господарської діяльності. Тобто, коли будь-яке підприємство функціонує у мінливому середовищі, то все більшої актуальності набуває процес формування та забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства. Зокрема це здатність підприємства реагувати на потенційні загрози завчасно, забезпечувати стабільний рівень своєї діяльності та сформувати власну соціально-економічну безпеку, це дає змогу забезпечити стабільний рівень національної соціально-економічної безпеки та стабільне зростання країни загалом.

Метою даної роботи є вивчення та аналіз підходів до трактування поняття «система соціально-економічної безпеки підприємства», уточнення його сутності та визначення основних принципів створення та функціонування системи соціально-економічної безпеки підприємства.

Матеріали та методи. Основними групами методів, що застосуються для забезпечення соціально-економічної безпеки на підприємстві є інституційні, організаційно-розпорядчі, адміністративні методи; нормативно-правові методи; технічно-спеціальні методи; маркетингові методи; соціально-психологічні; ідеологічні методи; методи управління розвитком. Оскільки ця галузь є складною динамічною системою, що не має сталої структури та функціонує на рівні впливу внутрішніх та зовнішніх взаємозв'язків, забезпечення її соціально-економічної безпеки потребує застосування сукупності інституційних, організаційно-розпорядчих, адміністративних методів, що мають відповідати таким критеріям, як адекватність, своєчасність, реагування на загрози

зовнішнього та внутрішнього середовища у забезпеченні соціально-економічної безпеки; мати високий рівень гнучкості управління, відобразити практичну реалізацію стратегічних, тактичних заходів та оперативних дій із забезпечення соціально-економічної безпеки, мати високу ефективність реалізації прийнятих дій, відповідати діючим нормам чинного законодавства, тобто діяти в наявному нормативно-правовому полі та стимулювати зацікавленість усіх відповідальних осіб у забезпеченні високого рівня соціально-економічної безпеки.

Отримані результати. Різні трактування терміну «система соціально-економічної безпеки підприємства» наведено в табл. 1, що вкотре підтверджує різноманітність поглядів сучасних фахівців на сутність поняття. Питання сутності та складу системи соціально-економічної безпеки підприємства ще не знайшло фінального вирішення і не має чіткого універсального формулювання.

Таблиця 1

Визначення поняття система соціально-економічної безпеки підприємства

Визначення	Автор
Комплекс організаційно-управлінських, режимних, технічних, профілактичних і пропагандистських заходів, спрямованих на кількісну реалізацію захисту інтересів підприємства від зовнішніх та внутрішніх загроз.	Про Концепцію соціальної безпеки споживчої кооперації України
Структурований комплекс стратегічних, тактичних та оперативних заходів, спрямованих на захищеність підприємства від зовнішніх та внутрішніх загроз та на формування унікальних здатностей протистояти їм в майбутньому.	Вовк В.В.
Організаційна підсистема підприємства, що складається з сукупності організаційних, управлінських, технічних, правових і інших заходів, сукупності сил і засобів, направлених на забезпечення безпеки підприємства, захисту законних інтересів його керівництва й інвесторів, сприяння забезпеченню стійкого розвитку підприємства.	Пригунов П.Я.
Сукупність взаємопов'язаних елементів, що складають єдине ціле. Вона містить такі складові елементи: суб'єкти безпеки, об'єкти безпеки, механізм забезпечення економічної безпеки.	Прохорова В.В.

На нашу думку, система соціально-економічної безпеки підприємства – концептуальна категорія, яка визначає стратегічні рамки в управлінні загрозами і є сукупністю об'єктів, суб'єктів, функціональних складників, методики оцінювання та заходів із забезпечення соціально-економічної безпеки

організації, що використовуються підприємством задля найповнішого гарантування захищеності. Фундаментальною основою ефективної системи соціально-економічної безпеки підприємства є наукова теорія безпекології, визначена політика соціально-економічної безпеки підприємства, стратегія, концепція соціально-економічної безпеки підприємства.

Висновок. Отже, соціально-економічній безпеці підприємства властивий подвійний характер з одного боку, забезпечення можливості власного функціонування, з іншого боку, є елементом соціально-економічної безпеки системи вищого рівня і суб'єктом, що забезпечує виконання функцій регіоном, державою. Дослідження сутності соціально-економічної безпеки підприємства показало, що в соціальній теорії і практиці не існує однозначної термінології щодо її визначення. Проаналізувавши формулювання соціально-економічної безпеки підприємства багатьма вітчизняними вченими, можна узагальнити, що соціально-економічної безпека підприємства – це комплексна характеристика, під якою розуміють рівень захищеності всіх видів потенціалу підприємства від внутрішніх і зовнішніх загроз, що забезпечує стабільне функціонування та ефективний розвиток і потребує управління з боку керівництва підприємства.